

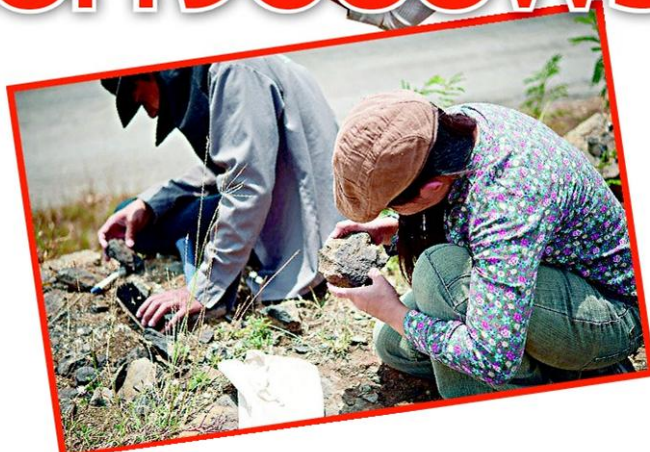
ภารกิจบรรพชีวิน

“ฟอสซิล หรือ ซากดึกดำบรรพ์ โดยเฉพาะฟอสซิลไดโนเสาร์นั้นไม่ได้พบเจอได้ทุกพื้นที่ในโลก แต่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการขุดค้นเจอซากฟอสซิลไดโนเสาร์ ถือว่าเป็นโชคดี ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับฟอสซิลเป็นทอง เราก็เป็นที่แห่งหนึ่งในโลกที่มีทอง เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะรู้จักทองของเรา ไม่ใช่แค่เรามี แต่อย่าปล่อยให้คนอื่นเข้ามาฉกฉวยผลประโยชน์ หรือให้นักวิจัยต่างชาติเข้ามาศึกษาฟอสซิลในไทย โดยที่เราเองในฐานะเจ้าของพื้นที่กลับไม่รู้เรื่อง

อะไรเลย” คำบอกเล่าถึงความสำคัญของการศึกษาซากดึกดำบรรพ์ในประเทศไทยของ “แท๊ป” หรือ น.ส.ชลิตา เหล่าจุมพล นักศึกษาในโครงการทุนเรียนดีวิทยาศาสตร์ที่ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาเอก หลักสูตรบรรพชีวินวิทยา ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส.)

โดยขณะนี้ “แท๊ป” อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์เพื่อศึกษาฟอสซิลสัตว์มีกระดูกสันหลัง โดยเน้นไดโนเสาร์ในยุคไทรแอสสิก หรือ ประมาณยุค 200 ล้านปี

ก่อน ซึ่งเป็นยุคแรกๆ ที่ไดโนเสาร์เริ่มปรากฏตัวขึ้นมาบนโลก มีพื้นที่ศึกษาบริเวณจังหวัดเลย-เพชรบูรณ์-ชัยภูมิ ซึ่งเป็นพื้นที่เดียวกันกับที่เคยมีการขุดค้นพบซากไดโนเสาร์กินพืชยุคแรก ๆ ที่เก่าแก่ที่สุดในโลกมาแล้ว ดังนั้นการศึกษาวิจัยของแท๊ปจึงมีขึ้นเพื่อหวังจะได้หลักฐานมายืนยันจุดกำเนิดไดโนเสาร์กินพืชว่าเริ่มขึ้นที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จริง ๆ อย่างที่บอกไปแล้วว่าการเรียนรู้

ซากดึกดำบรรพ์ในไทยเป็นเรื่องจำเป็นของคนไทย “แท๊ป” บอกว่า สำหรับเจ้าของพื้นที่ที่มีการขุดค้นฟอสซิลยังจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องนี้ ดังนั้นในแต่ละปีกลุ่มนิสิตบรรพชีวินจะมีการจัดลงพื้นที่ให้ความรู้แก่ชุมชน โดยเฉพาะชุมชนตามจังหวัดต่าง ๆ ในแถบ

ภาคอีสานที่มีการขุดพบซากฟอสซิลเป็นจำนวนมาก โดยเมื่อวันที่ 2-3 พฤษภาคมที่ผ่านมา ได้มีโครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชนด้านบรรพชีวินวิทยา ในป่าชุมชนโคกผาส้วม ครั้งที่ 1 ณ ตำบลนาคำ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

“สิ่งที่ทำคือการให้ความรู้เบื้องต้นด้านบรรพชีวินวิทยาและความรู้เกี่ยวกับซากดึกดำบรรพ์ในแหล่งซากดึกดำบรรพ์โลกผาส้วมแก่กลุ่มแกนนำชุมชน เพื่อสร้างผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นแหล่งรวมความรู้ในชุมชน จากนั้นเมื่อเด็กและคนในชุมชนรู้จักและมีความเข้าใจเกี่ยวกับฟอสซิลมากขึ้นก็จะเกิดความห่วงหา และคอยเป็นหูเป็นตาช่วยกันดูแลฟอสซิลในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายไปถึงการจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมให้ชุมชนในฐานะเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวด้านบรรพชีวิน ซึ่งปัจจุบันในประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวบรรพชีวินอยู่มาก บางแห่งเป็นที่รู้จักอีกหลายแห่งก็ถูกทิ้งร้างไม่เป็นที่รู้จัก เพราะฉะนั้นเราต้องไปทำความเข้าใจกับชุมชนว่า ทำอย่างไรพื้นที่ของเขาจึงจะเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งคนที่จะทำให้ได้ดีที่สุดคือชุมชนเอง”

“นิศ” หรือ นายธนิต นนท์ศรีราช นักศึกษาในโครงการทุนเรียนดีวิทยาศาสตร์ ระดับ

ปริญญาโท ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มมส. กล่าวว่า ตัวอย่างกิจกรรมที่ให้ความรู้แก่ชุมชน เช่น คลินิกฟอสซิล โดยให้ผู้เข้าอบรมรวมกลุ่มปรึกษาหารือเพื่อช่วยกันจำแนกซากดึกดำบรรพ์

ตามความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่เดิม และนำมาช่วยกันถ่ายถอดให้หมอหรือผู้เชี่ยวชาญด้านซากดึกดำบรรพ์แต่ละสาขาได้วินิจฉัยเพื่อยืนยันความถูกต้อง จากนั้นจัดให้มีการสรุปแนวคิดและวิธีการจัดจำแนกออกมาในตอนท้ายของกิจกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เพิ่มเติม ซึ่งจากการลงพื้นที่ชุมชนโคกผาส้วมถือว่าเป็นไปด้วยดี และในช่วงต้นเดือนมิถุนายนทางกลุ่มนิสิตและอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มมส. จะลงพื้นที่ชุมชนโคกผาส้วมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อทบทวนและให้ความรู้เพิ่มเติม และยังเป็นการสร้างสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับนักบรรพชีวินให้มีความแน่นแฟ้นเพื่อประโยชน์ในการดูแลซากดึกดำบรรพ์ในพื้นที่ต่อไป.

ครบเครื่องเรื่องแคมป์

คลิก อินไซด์แคมป์ dailynews online